

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/186/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815218040
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3815218040.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Stanislavy Markovej a členiek senátu Mgr. Stanislavy Mikláňkovej a JUDr. Ivety Sopkovej v spore žalobkyne: P. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. A. XXX, zastúpenej: JUDr. Alena Babišová, advokátka so sídlom Banská Bystrica, Pestovateľská 2682/18, proti žalovanému: W. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. A. XXX, zastúpenému: JUDr. Jaroslav Hujík, advokát so sídlom Prievidza, Hviezdoslavova 3, o určení, že nehnuteľnosti patria do dedičstva a o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 5C/357/2015-68 zo dňa 11. januára 2017, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti vo výroku II. a III. **p o t v r d z u j e** .
- II. Žalovanému **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom, okresný súd výrokom I. zastavil konanie o nároku žalobcov 1/, 2/ a výrokom II. zamietol žalobný návrh, ktorým sa žalobkyňa domáhala, aby súd určil, že 1) pozemok parc. reg. „C“ č. 219/3 v časti o výmere 76 m² - zastavané plochy a nádvoria (diel 2), vedený na LV č. 3001, k.ú. Valaská Belá, obec Valaská Belá, patrí do dedičstva po neb. Q. E., 2) určenia, že pozemok parc. reg. „C“ č. 219/4 o výmere 46 m² - zastavané plochy a nádvoria, vedený na LV č. 3001, k.ú. Valaská Belá, obec Valaská Belá, patrí do dedičstva po neb. Q. E. v podieli 1-ica a 3) určenia, že pozemok parc. reg. „C“ č. 219/4 o výmere 46 m² - zastavané plochy a nádvoria, vedený na LV č. 3001, k.ú. Valaská Belá, obec Valaská Belá, patrí do vlastníctva žalobkyne 1/ v podieli 1-ica. O trovách konania rozhodol výrokom III. tak, že žalovanému priznal právo na ich náhradu v celom rozsahu.

2. V odôvodnení rozsudku okresný súd poukázal na skutkový stav, ktorý vyplynul z vykonaného dokazovania. Neb. Q. E. - manžel žalobkyne bol výlučným vlastníkom CKN parc. č. 229 - záhrady o výmere 148 m², k.ú. Valaská Belá, zapísanej na LV č. 1766. Vlastníctvo k nej nadobudol na základe dedenia, čo vyplýva z výpisu z LV zo dňa 11.2.1989, ako aj z rozhodnutia Štátneho notárstva v Prievidzi sp. zn. D 747/77 zo dňa 29.12.1977 o dedičstve po poručiteľovi Q. E., nar. X.X.XXXX, zomr. dňa X.X.XXXX. Na základe uvedeného rozhodnutia sa Q. E. stal aj spoluvlastníkom parc. č. 226/1, v k.ú. Valaská Belá, v podiele 3/8-iny. Následne spolu so žalobkyňou získal do bezpodielového spoluvlastníctva zvyšnú časť uvedenej parcely, a to na základe kúpnej zmluvy zo dňa 23.10.1986, uzavretej formou notárskej zápisnice N 395/86, NZ 383/86, so M. E., nar. 20.9.1944. Uvedená kúpna zmluva bola zaregistrovaná Štátnym notárstvom pod č. reg. I 13/87 dňa 13.1.1987. V konaní o dedičstve po neb. Q. E., vedenom pred Okresným súdom Prievidza pod sp. zn. 14D/727/2004, Dnot 126/2004, boli okrem iného predmetom dedenia i CKN parc. č. 226/1 a 229, v k.ú. Valaská Belá, s tým, že parc. č. 226/1 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 180 m², zapísaná na LV č. 2643, nadobudli pôvodné žalobkyne v 1. až v 3. rade každá v podiele 1/6-ina a uvedená parcela v podiele 1-ica pripadla titulom

vyporiadania BSM do vlastníctva žalobkyne. Parcelu č. 229 - záhrada o výmere 72 m², zapísanú na LV č. 1766, pre k.ú. Valaská Belá, v celosti nadobudla žalobkyňa. Podľa oznámenia Katastrálneho úradu v Trenčíne, Správa katastra v Prievidzi, zo dňa 28.10.2010 položkou výkazu zmien č. 16/87 sa zapísala kúpna zmluva, ktorou žalobkyňa s manželom kúpila okrem iného aj parc. č. 226/1 o výmere 226 m². Položkou výkazu zmien VZ-230/90 sa zapísala kúpna zmluva, ktorou žalobkyňa s manželom odpredala podľa geometrického plánu č. 244-243-794-85 časť z parc. č. 226/1 o výmere 46 m², z čoho vyplýva zostatková výmera parc. č. 226/1, t.j. 180 m². Z oznámenia Katastrálneho úradu v Trenčíne, Správa katastra v Prievidzi, zo dňa 16.04.2013 vyplýva, že žalobkyňa požiadala o odstránenie chýb v katastrálnom operáte a o došetrenie. Bolo jej oznámené, že notárskou zápisnicou N 395/86 - kúpna zmluva R I 13/87 nadobudla spolu s manželom vlastníctvo k parc. č. 226/1 o výmere 226 m². Notárskou zápisnicou N 329/90 - kúpna zmluva R I 1485/90, v súlade s geometrickým plánom č. 244-243-794-85, sa z parc. č. 226/1 odpredalo 46 m² pod parc. č. 219/4 a zostatková výmera parc. č. 226/1 je potom 180 m². Zároveň z oznámenia vyplýva, že podľa právnej listiny boli žalobkyňa a jej manžel zastupovaní p. M. E.. Zo splnomocnenia zo dňa 17.05.1990 vyplýva, že Q. E. a manželka P. (žalobkyňa) splnomocnili M. E., bytom Valaská Belá, vo veci odpredaja časti nehnuteľnosti v k.ú. Valaská Belá parc. č. 226/1 v súlade s geometrickým plánom. Následne dňa 26.06.1990 došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy formou notárskej zápisnice N 329/90, NZ 311/90 medzi M. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. F., B. X/X, ktorý zastupoval podľa plnej moci aj Q. E., nar. XX.XX.XXXX, a jeho manželku P. (žalobkyňa) a W. X., nar. XX.XX.XXXX, na základe ktorej došlo k predaju časti parc. č. 219/1, označenej na geometrickom pláne č. 244-243-794-85 zo dňa 27.06.1986 ako diel č. 1 vo výmere 140 m², časti parc. č. 229 označenej na uvedenom geometrickom pláne ako diel č. 2 vo výmere 76 m² a časti parc. č. 226/1 označenej ako diel 3 vo výmere 46 m² do bezpodielového spoluvlastníctva manželov M. X. a manželky W.. Zo zmluvy vyplýva, že odčlenené časti vytvárajú novoutvorenú parc. č. 219/3 - záhrady vo výmere 216 m² a parc. č. 219/4 - dvor vo výmere 46 m². Kúpna cena bola v zmluve dojednaná vo výške 1.572,- Kčs. Zmluva bola registrovaná Štátnym notárstvom v Prievidzi pod číslom RI 1485/90 dňa 19.7.1990. Z geometrického plánu, vyhotoveného Geodéziou, n.p. Žilina, č. 244-243-794-85, zameraného dňa 27.06.1986 a vyhotoveného dňa 7.7.1986, vyplýva, že ním došlo k zmeraniu parc. č. 219/3 a 219/4, v k.ú. Valaská Belá. Týmto geometrickým plánom bola vytvorená parc. č. 219/3 - záhrady o výmere 216 m² odčlenením časti parc. č. 219/1 - lúka vo výmere 140 m² z celkovej výmery 1164 m² a odčlenením časti parc. č. 229 - záhrady vo výmere 76 m² z celkovej výmery 148 m². Parcela č. 219/4 - dvor o výmere 46 m² bola vytvorená odčlenením časti parc. č. 226/1 - zastavané plochy vo výmere 46 m² z celkovej výmery 226 m². Podľa geometrického plánu vlastníkom novoutvorených parciel č. 219/3 a 219/4 mali byť M. X. a manželka W., bytom M. A. č. XXX. Z výpisu z LV č. 3001, k.ú. Valaská Belá, vyplýva, že výlučným vlastníkom CKN parc. č. 219/3 - záhrady o výmere 216 m² a CKN parc. č. 219/4 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 45 m² je žalovaný. Žalobkyňa v konaní uviedla, že o kúpnej zmluve z roku 1990 nemá žiadnu vedomosť. Na základe televíznej relácie sa začala zaujímať o svoje pozemky a zistila, že aktuálny stav nezodpovedá stavu podľa kúpnej zmluvy. M. E. mal odpredať v jej mene a v mene jej manžela časť z uvedených pozemkov s tým, že tak konal na základe plnomocenstva na konanie v ich mene, ktorú plnú moc však ona nepodpísala, preto v konaní namietala uvedené splnomocnenie, ako aj platnosť kúpnej zmluvy zo dňa 26.06.1990. O vec sa začala zaujímať po manželovej smrti, možno v r. 2006, dovtedy si myslela, že je všetko v poriadku. Potvrdila, že na pozemku je vybudované oplotenie. Vzťahy so stranou žalovaného boli dobré až do doby, keď sa začali vyskytovať problémy s právom prechodu (t.j. v roku 2012). Žalovaný namietal, že si pamätá už od svojho detstva, že CKN parc. č. 219/3 a 219/4, v k.ú. Valaská Belá, sa užívali tak, ako sa užívajú aj v súčasnosti. Tieto parcely nadobudol po smrti svojho otca M. X., ktorý zomrel v roku XXXX. Nepamätal si, že by niekedy boli spory alebo výhrady ohľadne užívania týchto nehnuteľností. To, že by mal užívať časť pozemku, ktorý mu nepatrí, zistil až zo žaloby. Po otcovej smrti bol aj na katastri a zistil, že tieto nehnuteľnosti sú písané na otca, a preto nemal dôvod na pochybnosti. Podľa jeho názoru, aj v prípade, že by kúpna zmluva z roku 1990 bola neplatná, stal sa vlastníkom týchto nehnuteľností vydržaním. Svedkyňa W. X., matka žalovaného, uviedla, že časť zo záhrady jej dal ešte jej otec a stále je to tak oplotené. Dobu, odkedy je oplotenie vybudované, nevedela presne uviesť, ale žalobkyňa tam v tom čase ešte nebývala. V súvislosti s kúpnu zmluvou z roku 1990 uviedla, že nevie, kde v tom čase bol jej brat Q. E., ale bola s ním dohodnutá, že to vybaví so M. E.. V tejto veci boli aj u notárky, preto si myslela, že je všetko v poriadku. Svedok V. X., brat žalovaného, uviedol, že v súvislosti s užívaním nehnuteľností neboli medzi ich rodinou a rodinou žalobkyne žiadne spory, tie sa začali asi 3 alebo 4 roky dozadu kvôli prístupovej ceste. Plot na hranici od M. E., ale aj od žalobkyne je postavený asi 30 alebo 40 rokov. Pôvodne tam bola záhrada, ktorú jeho starí rodičia rozdelili, a jeho rodičia takto rozdelený pozemok užívali možno od jeho 15-tich rokov. Svedok Q. C., sused strán, v konaní uviedol, že medzi stranami sporu boli vzťahy dobré, tieto ochladli možno 3 - 4 roky

dozadu. Rodičia žalovaného si postavili dom a starý otec žalovaného im potom k tomu vydal záhradu. Svedok uviedol, že si pamätá, že stará matka žalovaného určila hranicu a povedala, kde má manžel žalobkyne zatĺcť kolík, ktorý túto hranicu určuje a oddeľuje jednu strany od druhej. Podľa svedka bol 40 rokov pokoj a až teraz vznikajú nejaké spory. Pozemky sa podľa neho užívajú stále rovnako teraz, ako ich užívali aj rodičia žalovaného.

3. Okresný súd konštatoval, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože na LV č. 1766 je zapísaná ako výlučná vlastníčka CKN parc. č. 229, ktorá je vo výmere 72 m², a na LV č. 2643 ako podielová spoluvlastníčka CKN parc. č. 226/1, ktorá je vo výmere 180 m². Pôvodná výmera parc. č. 229 pritom bola 148 m² a výmera parc. č. 226/1 bola 226 m². Vlastníkom zvyšnej výmery uvedených parciel je v súčasnosti podľa zápisu na LV č. 3001 žalovaný. Žalobkyňa pritom tvrdí, že kúpnu zmluvu, uzavretú dňa 26.06.1990, na základe ktorej došlo k predaju časti uvedených nehnuteľností, neuzatvorila, ani nepodpísala splnomocnenie pre M. E. na jej zastupovanie v tejto veci a táto je teda neplatnou. Žalovaný v konaní namietal, že bez ohľadu na to, či kúpna zmluva bola uzavretá platne alebo nie, sporné časti nehnuteľností nadobudol do svojho vlastníctva na základe vydržania. Okresný súd uviedol, že k tomu, aby došlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním je potrebné, aby boli splnené zákonné predpoklady: 1. nadobúdateľ je oprávneným držiteľom veci po celú vydržaciú dobu, 2. nepretržitosť vydržacej doby, ktorou je neperušovaný stav užívania predmetu vydržania počas zákonom stanovenej doby, 3. spôsobilý predmet vydržania. Predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí, pričom dobromyseľnosť musí byť posudzovaná z objektívneho hľadiska, t.j. či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nadobudol. Pri posudzovaní dobromyseľnosti držiteľa treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal, resp. nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvod na pochybnosti o tom, že mu vec patrí.

4. Okresný súd ďalej uviedol, že žalovaný sa držby parciel č. 219/3 a 219/4 ujal na základe dedičského rozhodnutia v konaní vedenom pod sp. zn. D 573/96 zo dňa 26.1.1998. V tom čase bolo účinné znenie Občianskeho zákonníka, ktoré pripúšťalo vydržanie nehnuteľností (§ 134 ods. 1). Zároveň podľa v tom čase platného znenia Občianskeho zákonníka boli nehnuteľnosti - záhrada, zastavané plochy a nádvoria, posudzované ako predmet spôsobilý vydržania. Predpokladom vydržania bola oprávnená držba nepretržite po dobu 10 rokov. Podľa § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka vlastníctvo veci možno nadobudnúť okrem iného dedením. V danej veci žalovaný odvodzoval svoje vlastníctvo k nehnuteľnostiam na základe dedenia. Okrem toho uviedol, že o tom, že jeho právny predchodca - otec bol vlastníkom týchto nehnuteľností, nemal dôvod pochybovať, nakoľko jeho vlastníctvo k nehnuteľnostiam vyplývalo zo zápisu v katastri nehnuteľností. Žalovaný v konaní tvrdil, že nemá vedomosť o okolnostiach, za ktorých bola uzatvorená kúpna zmluva medzi žalobkyňou v 1. rade, jej manželom, M. E. a jeho rodičmi. V čase, keď k uzavretiu zmluvy došlo, bol na Základnej vojenskej službe pri Českých Budějoviciach. V konaní tieto jeho tvrdenia neboli nijakým spôsobom vyvrátené. Z dokazovania tiež vyplynulo, že žalovaný nehnuteľnosti užíval nerušené v rovnakom stave, ako jeho rodičia, a to minimálne do roku 2010, kedy sa žalobkyňa v 1. rade dozvedela z oznámenia Správy katastra nehnuteľností v Prievidzi, že ku zmenšeniu výmery parc. č. 226/1, v k.ú. Valaská Belá, došlo na základe kúpnej zmluvy zo dňa 26.6.1990. Nerušenosť užívania potvrdili v konaní aj svedkovia V. X. a Q. C., ale aj samotná žalobkyňa. Žalovaný teda nehnuteľnosti užíval nerušene v čase od roku 1998 minimálne do roku 2010, pričom svoje vlastníctvo týchto nehnuteľností odvodzoval od rozhodnutia o dedičstve po svojom otcovi. Okrem toho vlastnícke právo otca žalovaného k nehnuteľnostiam vyplývalo z kúpnej zmluvy zo dňa 26.06.1990, ktorá bola riadne zaregistrovaná štátnym notárstvom tak, ako to vyžadovalo v tom čase platné znenie Občianskeho zákonníka (§ 134 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného do 31.12.1991). Z takto zistených skutočností vyplýva, že žalovaný bol pri zachovaní bežnej opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od neho požadovať, dobromyseľný a nemal dôvod na pochybnosti o tom, že mu vec patrí. Žalovaný teda spĺňa predpoklady pre vydržanie vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam. Súd preto dospel k záveru, že i v prípade, že by kúpna zmluva zo dňa 26.06.1990, ktorou došlo k predaju časti nehnuteľností z CKN parc. č. 229 a č. 226/1, v k.ú. Valaská Belá, nebola platným právnym úkonom, nič to nemení na tom, že žalovaný nadobudol vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam na základe vydržania. Z toho dôvodu súd nepovažoval za potrebné pre rozhodnutie vo veci vykonať žalobkyňou navrhovaný dôkaz - znalecké dokazovanie na zistenie, či splnomocnenie zo dňa 17.05.1990 podpísali žalobkyňa a jej manžel Q. E..

Súd potom žalobu nepovažoval za dôvodnú a zamietol ju. Pre úplnosť uviedol, že petit žaloby tak, ako bol žalobkyňou upravený, je nevykonateľný, nakoľko z neho nevyplýva, ktorá konkrétna časť z CKN parciel č. 219/3 o výmere 76 m² a č. 219/4 o výmere 46 m² patrí do dedičstva po neb. Q. E., resp. do vlastníctva žalobkyne. Konanie o nároku pôvodných žalobkyň 2/, 3/ zastavil podľa § 145 ods. 2 v spojení s § 146 ods. 1 Civilného sporového poriadku pre späťvzatie žaloby, s ktorou žalovaný súhlasil. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

5. Proti tomuto rozsudku v časti vo výrokoch II. a III. podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa. Navrhla rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Opätovne poukázala na skutkový stav, z ktorého odvodzuje svoj nárok a zdôraznila, že súd nedostatočne zistil skutkový stav, keď neskúmal (ne)platnosť notárskej zápisnice N 329/90, NZ 311/90 zo dňa 26.06.1990 a splnomocnenie zo dňa 17.05.1990, ktorým mali žalobkyňa aj Q. E. splnomocniť vo veci odpredaja časti sporných nehnuteľností v súlade s geometrickým plánom M. E.. V predmetnom splnomocnení nie je citovaný ani geometrický plán, podľa ktorého sa údajný prevod pozemkov mal uskutočniť; adresa údajného splnomocnenca nebola správna, pretože M. E. nebýval vo Valaskej Belej. Na splnomocnení nie je uvedený ani dátum narodenia údajného splnomocnenca, dátum narodenia Q. E. je nesprávny. Žalobkyňa má jednoznačne za to, že notárska zápisnica, ktorej podkladom bolo splnomocnenie, je absolútne neplatným právnym úkonom. Absolútna neplatnosť právneho úkonu pôsobí priamo zo zákona, od začiatku, takže subjektívne občianske práva a povinnosti z takéhoto úkonu vôbec nevzniknú. Právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný. Pojmovými znakmi právneho úkonu sú tieto zložky: prejav vôle, viazanosť právnych následkov, ktorými sú vznik, zmenu alebo zánik práv či povinností na prejav vôle, prejav vôle musí byť dovolený právnymi predpismi a právne predpisy musia s prejavom vôle skutočne spájať zamýšľané právne následky. Niet právneho úkonu, ak chýba vôľa alebo keď vôľa konajúceho bola nahradená vôľou iného subjektu. Pri právnom úkone urobenom v písomnej forme je právne významná iba vôľa účastníkov vyjadrená v písomnom texte. V danom prípade v celom rozsahu chýba prejav vôle žalobkyne, podpisy na splnomocnení nie sú pravé, kúpna zmluva spísaná formou notárskej zápisnice nepreukazuje vôľu jej účastníkov pozemky odpredať predchodcom žalovaného. Žalobkyňa má za to, že nebola preukázaná dobromyseľnosť žalovaného, nakoľko niet titulu svedčiaceho o tom, že žalovaný nehnuteľnosť nadobudol. Vlastnícke právo je nepremištiteľné. Žalovanému nesvedčí dobromyseľnosť, a teda nemohol nehnuteľnosti vydržať. Svojím postupom okresný súd zmaril žalobkyňi možnosť navrhnutie ďalších dôkazov, grafologické dokazovanie, predloženie geometrického plánu a výsluch svedka - notárky JUDr. Evy Vyskokovej.

6. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne písomne vyjadril tak, že s ním nesúhlasí a navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť s tým, že si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Poukázal na to, že odvolacie námietky žalobkyne sú len opakovaním jej skutkových tvrdení prezentovaných pred okresným súdom, s ktorými sa tento vysporiadal v odôvodnení rozsudku. Možnosť posúdenia platnosti notárskej zápisnice zo dňa 26.06.1990 okresný súd nepovažoval za rozhodujúce pre posúdenie dôvodnosti žaloby, keď sa správne zaoberal námietkou vydržania s poukazom na to, že predmetné nehnuteľnosti ako svoje vlastné žalovaný užíval po dobu dlhšiu ako 10 rokov. Pokiaľ by aj kúpna zmluva obsiahnutá v predmetnej notárskej zápisnici nebola platná, jeho právna predchodkyňa a už vôbec nie on nemali žiadne pochybnosti o tom, že nehnuteľnosti užívajú ako svoje vlastné, on konkrétne podľa právoplatného dedičského rozhodnutia zo dňa 21.01.1998, na základe ktorého bol ako vlastník aj zapísaný do katastra nehnuteľností. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 22Cdo/851/2001 zo dňa 30.10.2002, podľa ktorého oprávneným držiteľom nehnuteľností je aj ten, kto je so zreteľom ku všetkým okolnostiam v právnom omyle, že mu nehnuteľnosť patrí alebo sa omylom domnieva, že mu nehnuteľnosť patrí na základe určitého právneho titulu, napríklad rozhodnutia o schválení vypořádania dedičstva dohodou. V predmetnej veci nemal žiadnu pochybnosť o tom, že by dedením vlastnícke právo na neho neprešlo; jeho právni predchodcovia predmetné nehnuteľnosti ako svoje nerušene užívali, nikto ich v užívaní nehnuteľností, tak ako boli oplotené, nerušil, a to ani žalobkyňa alebo jej manžel. Žalobkyňa býva v bezprostrednej blízkosti nehnuteľností, obsah kúpnej zmluvy, ktorú v súčasnosti spochybňuje, rešpektovala. Samotná žalobkyňa potvrdila dlhodobý vzájomne rešpektovaný užívateľský stav nehnuteľností, pozemkami sa začala zaoberať len 3 - 4 roky dozadu. Uvedené vyplýva aj zo svedeckých výpovedí v konaní vypočutých svedkov. I keby okresný súd dospel k záveru, ktoré prezentuje v konaní žalobkyňa, nič to nemení na tom, že by žalobnému návrhu nebolo možné vyhovieť, pretože predmetné nehnuteľnosti mal v oprávnenej dobe držbe po dobu dlhšiu ako 10 rokov. Aj keby na neho neprešlo vlastnícke právo na základe predmetnej kúpnej zmluvy, toto nadobudol vydržaním v súlade s § 134 Občianskeho zákonníka.

7. Žalobkyňa sa k vyjadreniu žalovaného vyjadrila tak, že trvá na dôvodoch, ktoré uviedla v odvolaní.

8. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov. Procesný postup odvolacieho súdu vyplynul z intertemporálnej úpravy v § 470 ods. 1 CSP (zákon č. 160/2015 Z. z.), ktorým došlo k rekonštrukcii predchádzajúceho procesného predpisu - Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) s účinnosťou od 1. júla 2016. V zmysle uvedenej úpravy platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. V zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP nebolo potrebné na prejednanie odvolania žalobkyne nariaďovať pojednávanie.

9. Preskúmaním veci krajský súd zistil, že rozsudok okresného súdu je vo veci samej je vecne správny, a preto je potrebné tento potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

10. V zmysle § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Odvolací súd je v zásade viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

12. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

13. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

14. Z obsahu odvolania vyplýva, že žalobkyňa uplatnila vo svojom odvolaní odvolací dôvod spočívajúci v tom, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP), vec nesprávne právne posúdil (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP), v dôsledku čoho okresný súd nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e/ CSP).

15. Nevykonanie navrhnutých dôkazov, potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností, je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď strana navrhla dôkaz, ktorý je potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností, ale súd prvej inštancie takýto dôkaz nevykonal. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 46/05). Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť aj to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP), a nie účastníkov konania (viď tiež uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 99/2011, 2 Cdo 141/2012, 3 Cdo 212/2012, 4 Cdo 125/2012, 5 Cdo 251/2012, 6 Cdo 36/2011 a 7 Cdo 34/2011). Tým, že súd prípadne nevyhoví všetkým návrhom strany na vykonanie dôkazov, neodníme jej tým možnosť pred súdom konať (viď napríklad rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/444/2015 zo dňa 07.10.2015).

16. Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkov logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

17. Nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP) je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie aplikuje na zistený skutkový stav nesprávny právny predpis a tiež vtedy, keď síce aplikuje správny právny predpis, avšak tento nesprávne interpretuje.

18. V prejednávanej veci krajský súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotení toho, čo uviedli v rámci odvolacieho konania strany skonštatoval, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP a v napadnutom rozsudku sa riadne vysporiadal so skutkovou i právnou argumentáciou strán vznesenou v prvostupňovom konaní. Krajský súd sa v zmysle vyššie uvedeného v celom rozsahu stotožňuje so skutkovým stavom tak, ako ho zistil okresný súd, ako aj s jeho právnym posúdením, vo vzťahu k čomu poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia a v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP na tento poukazuje.

19. Žalobkyňa k veci samotnej vo svojom odvolaní neuviedla žiadne skutočnosti, s ktorými by sa okresný súd nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav a následne prijaté právne závery. Okresný súd riadne odôvodnil, prečo nevykonal ďalší žalobkyňou navrhnutý dôkaz, a teda odvolacia námietka žalobkyne, že okresný súd svojím postupom znemožnil vykonať ďalšie dokazovanie, neobstoí. Na základe týchto skutočností krajský súd konštatuje, že v prvoinštančnom konaní nezistil ani vady, namietané žalobkyňou, ktorými by došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, resp. k bezdôvodnému nevykonaniu odvolateľom navrhnutých dôkazov, potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností. Pretože okresný súd sa vysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli uvedené v podanom odvolaní a na ktoré poukazovala žalobkyňa aj v priebehu prvostupňového konania, odvolanie nepovažoval odvolací súd za dôvodné.

20. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia okresného súdu krajský súd udáva nasledovné:

21. Podľa § 134 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

22. Vydržanie vo všeobecnosti je osobitný spôsob nadobudnutia vecných práv. V prípade splnenia zákonom určených podmienok dochádza k nemu priamo zo zákona, nevyžaduje sa k tomu rozhodnutie štátneho orgánu. K tomu, aby bolo možné nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním, musia byť splnené zároveň zákonné predpoklady, ktoré správne uviedol aj okresný súd, a to a) oprávnenosť držby, b) nepretržitosť plynutia vydržacej doby a c) spôsobilý predmet vydržania. Predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z objektívneho hľadiska, t.j., či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že mu vec alebo právo patrí. Oprávnená držba sa nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, stačí, ak tu bol domnelý právny dôvod (titulus putativus), teda ide o to, aby držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu taký právny titul svedčí.

23. Pri posudzovaní oprávnenosti držby treba vychádzať zo zásady, že jej predpokladom je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec alebo právo prisvojuje. Ide o psychický stav, o jeho vnútorné presvedčenie, ktoré sa prejavuje navonok, a z ktorého možno vyvodiť, že sa dôvodne považuje za vlastníka veci, resp. za oprávneného z vecného bremena. Medzi základné okolnosti, ktoré budú svedčiť o oprávnenosti držby veci, patrí aj okolnosť, ako vec alebo právo nadobudol - či mu svedčí nejaký oprávnený nadobúdací titul. Subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám o sebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 260/2008). Z hľadiska dobromyseľnosti držby ako podmienky nadobudnutia vlastníctva veci vydržaním je právne relevantnou len tá skutočnosť, ktorá má objektívne znaky titulu (prípadne aj len domnelého /putatívneho/) nadobudnutia vlastníctva. Vlastníctvo (okrem prípadov nadobudnutia ex lege) sa nadobúda najmä dedením, kúpou, darovaním, výmenou. Domnelým (putatívnym) titulom nadobudnutia vlastníctva je určitá skutočnosť, ktorá má navonok znaky riadneho nadobúdacieho titulu (v súlade so zákonom zakladajúceho vznik vlastníctva), chýba pri nej ale niektorá stránka (vlastnosť, znak), ktorú pre nadobudnutie vlastníctva vyžaduje

objektívne právo. Takýmto domnelým titulom môže byť v praxi napríklad (a) dedičské rozhodnutie o nadobudnutí veci, ktorá však v čase smrti poručiteľa objektívne nepatrila do jeho majetku, (b) neprávoplatné rozhodnutie súdu určujúce vlastníctvo veci, (c) kúpna alebo darovacia zmluva, ktorá je z niektorého dôvodu neplatná.

24. Funkciou inštitútu vydržania je umožniť nadobudnutie vlastníctva držiteľovi, ktorý vec dlhodobo ovláda v dobrej viere (je dobromyseľný), že je jej vlastníkom so zreteľom na všetky okolnosti. Vydržanie tak hojí najmä vady alebo nedostatok nadobúdacieho titulu. V prípade, že zmluva je neplatná pre vadu, o ktorej nemohol nadobúdateľ pri zachovaní obvyklej opatrnosti vedieť alebo ak tu výnimočne titul vôbec nie je a nadobúdateľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že tu titul je, stane sa nadobúdateľ veci jej oprávneným držiteľom a pri splnení ďalších podmienok ju vydrží. Účelom vydržania je uviesť do súladu dlhodobý faktický stav so stavom právnym (pozri napr. rozsudok NS SR sp. zn. 2 Cdo 236/2012, uznesenie NS SR 5 Cdo 228/2012, uznesenie NS SR 5 Cdo 107/2008, uznesenie NS SR 6 Cdo 47/2012 atď.).

25. Pri riešení právnej otázky splnenia podmienok vydržania sporných pozemkov žalovaným sú pritom bezprostredne významné nie okolnosti týkajúce sa jeho právnych predchodcov (teda to, či, ako, kedy a na základe čoho vstúpili do ich užívania - žalobkyňou namietaná kúpna zmluva zo dňa 26.06.1990), ale okolnosti týkajúce sa priamo osoby žalovaného. Okresný súd z tohto hľadiska správne konštatoval, že žalovaný sa držby parciel č. 219/3 a 219/4 ujal na základe dedičského rozhodnutia v konaní vedenom pod sp. zn. D 573/96 zo dňa 26.01.1998 po svojom otcovi, z ktorého právneho titulu vychádzal pri svojej procesnej obrane ohľadom vydržania sporných nehnuteľností. Vlastnícke právo jeho otca k nehnuteľnostiam bolo v tom čase zapísané v katastri nehnuteľností, pričom toto vyplývalo z kúpnej zmluvy zo dňa 26.06.1990, ktorá bola riadne zaregistrovaná štátnym notárstvom tak, ako to vyžadovalo v tom čase platné znenie Občianskeho zákonníka (§ 134 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného do 31.12.1991). V konaní nebolo zistené, že by žalovaný mal vedomosť o okolnostiach, za ktorých bola uzatvorená kúpna zmluva dňa 26.06.1990 medzi žalobkyňou, jej manželom, M. E. a jeho rodičmi. Žalovaný nehnuteľnosti užíval nerušene v rovnakom stave ako jeho rodičia od ujatia sa držby v roku 1998 minimálne do roku 2010 (kedy sa žalobkyňa dozvedela z oznámenia Správy katastra nehnuteľností v Prievidzi, že ku zmenšeniu výmery parc. č. 226/1, v k.ú. Valaská Belá, došlo na základe kúpnej zmluvy zo dňa 26.6.1990), čo nerozporovala ani žalobkyňa.

26. Vydržanie patrí k všeobecným originárnym spôsobom nadobudnutia vlastníckeho práva a vydržaním sa vlastnícke právo nadobúda bez toho, aby sa o tom muselo rozhodnúť. Vzhľadom na to, že krajský súd sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi okresného súdu v otázke vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam žalovaným tak, ako je uvedené vyššie, bolo bez významu zaoberať sa otázkou (ne)platnosti kúpnej zmluvy zo dňa 26.06.1990, ktorá právnenému titulu, z ktorého žalovaný dobromyseľnosť držby odvodzuje (dedičské rozhodnutie zo dňa 26.01.1998) predchádza.

27. Krajský súd zistil, že okresný súd rozhodol vo veci na základe vyššie uvedených skutkových a právnych záverov, preto je jeho rozhodnutie správne a zákonné. Vzhľadom na uvedené, sú odvolacie námietky žalobkyne uplatnené neoprávnené. Z týchto dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti vo výrokoch II. a III. podľa § 387 ods. 1,2 CSP potvrdil.

28. Krajský súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal nárok na ich náhradu žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný v celom rozsahu

29. O výške náhrady trov odvolacieho konania žalovaného rozhodne v súlade s § 262 ods. 2 v nadväznosti na § 251 CSP okresný súd.

30. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde,

ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).